

บทบาทนิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ในช่วงสภาวะ วิกฤติการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในขณะนี้ บุกหลากราษฎรสุขล้วนมีหน้าที่อันหนักหน่วง ล้วนขาดแคลน รวมทั้งเภสัชกรและผู้ช่วยเภสัชกรด้วย ดังนั้น “นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์” จึงมีส่วนสำคัญในช่วงสภาวะวิกฤติที่จะมาแบ่งเบาภาระหน้าที่ของทีมเภสัชกรได้

นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์หลักสูตรปัจจุบันนั้นเป็นหลักสูตร 6 ปี โดยชั้น ปีที่ 1-5 จะเรียนอยู่ที่คณะ และชั้นปีที่ 6 จะไปฝึกงานยังแหล่งฝึกต่างๆ ทั้งโรงพยาบาล ร้านยา โรงงานเภสัชกรรม บริษัทฯ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เป็นต้น การเรียนของนิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-2 นั้นเป็นการเรียนวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ชั้นปีที่ 3-5 ได้เรียนเรื่องยา และชั้นปีที่ 6 ที่ออกไปฝึกงานเสมือนเป็นเภสัชกรตัวจริงแล้ว

ช่วงปลายเดือนกรกฎาคม 2564 ผู้เขียนได้รับการติดต่อจากคุณนิมิตร เทียนอุดม มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ว่าขอให้ช่วยหาอาสาสมัครเพื่อมาจัดยาส่งให้ผู้ป่วยตามบ้านที่ ภิรมตา แทนเจอร์รินทร์ สหคลินิก จึงคิดว่านิสิตและนักศึกษาเภสัชศาสตร์น่าจะพอทำได้ จึงประสานไปยังนิสิตเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ม.สยาม มีนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ กรุงเทพมหานครหลายคน เข้าพลัดเปลี่ยนกันไปช่วยที่ ภิรมตา แทนเจอร์รินทร์ สหคลินิก ส่วนในต่างจังหวัด ภก.สุภณัย ประเสริฐสุข

ประธานชมรมเภสัชชนบท ได้ประสานนักศึกษาเภสัชศาสตร์เพื่อช่วยงานทางโทรศัพท์ กระทั่งปัจจุบัน มีนักศึกษาเภสัชศาสตร์เข้าร่วมเป็นจิตอาสามากกว่า 80 คน

การทำหน้าที่แบ่งเบาภาระของเภสัชกรของนิสิต/นักศึกษา เภสัชศาสตร์นั้นก็แบ่งตามชั้นปี ตามประสบการณ์ที่นิสิต/นักศึกษาได้เรียนมา แน่แน่นอนว่า นิสิต/นักศึกษา เภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 6 ที่ฝึกงาน อยู่ตามแหล่งฝึกต่างๆสามารถช่วยเหลือพี่ๆเภสัชกรเสมือนเป็นเภสัชกรได้แล้ว ในขณะที่นิสิต/นักศึกษา เภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 1-5 ที่ยังไม่ได้ออกไปฝึกปฏิบัติงานสามารถช่วยเหลืองานบางประเภทได้ดังตัวอย่าง หน้าที่ต่อไปนี้

1. โทรถึงผู้ป่วยที่กักตัวที่บ้าน เพื่อตรวจสอบสถานที่ว่าถูกต้องหรือไม่เพื่อผู้ป่วยจะได้รับยาอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง ในกรณีนี้สาเหตุที่ต้องเป็น นิสิต/นักศึกษา เภสัชศาสตร์ เนื่องจาก นิสิต/นักศึกษา เภสัชศาสตร์สามารถแนะนำการรับประทานยาได้อย่างถูกต้อง แนะนำข้อควรระวัง และผลข้างเคียงของยา รวมถึงสามารถตอบคำถามจากผู้ป่วยได้ ก่อนที่ทาง สปสช.จะส่งยาไปให้ผู้ป่วย ซึ่งหน้าที่นี้นิสิต/นักศึกษา เภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 4-5 จะเป็นหลักในหน้าที่นี้ ปัจจุบันมีนักศึกษาเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยสยามและ มหาวิทยาลัยมหาสารคามช่วยอาสา สปสช. ดำเนินการอยู่

2. บริหารคลังยา ที่พริบตา แทนเจอร์ริน สหคลินิก กรุงเทพมหานคร นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยสยามได้เข้ามาเป็นจิตอาสาเพื่อเตรียมส่งยาไปยังผู้ป่วยที่ กักตัวที่บ้าน (Home Isolation)

3. นับยาใส่ซอง นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ ทุกชั้นปีสามารถช่วยในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี

4. จัดยาให้ผู้ป่วยรายคนตามแพทย์สั่ง นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์เข้ามาช่วยจัดยาตามแพทย์สั่ง เพื่อเตรียมกระจายไปยังผู้ป่วยที่กักตัวที่บ้าน (Home Isolation) โดยเมื่อมีการจัดยาเสร็จแล้วเภสัชกร ก็จะเป็นผู้ตรวจสอบยาอีกครั้งเพื่อป้องกันความผิดพลาด นิสิต/นักศึกษาที่ทำหน้าที่นี้มักจะเป็นชั้นปีที่ 3-5

5. ตรวจสอบยา ก่อนส่งให้ไรเดอร์ (Rider) ทางพริบตา แทนเจอร์ริน สหคลินิก กรุงเทพมหานคร จะมีการกระจายยาโดยให้ไรเดอร์ (Rider) ไปส่งยาตามบ้านของผู้ป่วย โดยก่อนที่จะส่งมอบยาให้กับ ไรเดอร์ (Rider) นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์จะตรวจสอบยาอีกรอบเพื่อความมั่นใจยิ่งขึ้นว่าผู้ป่วยจะได้รับยาอย่างปลอดภัย

6. คีรยา นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 5 สามารถช่วยเภสัชกรในการคีรยาได้

7. โทรยืนยันการส่งจ่ายยาจากแพทย์ นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 5 ซึ่งมีองค์ความรู้มาก พอสามารถโทรไปยืนยันยาที่แพทย์สั่งจ่ายได้

8. ค้นข้อมูลยา เนื่องจากหน้าที่หน่วยงานของเภสัชกรในสภานี้ก็มีมากล้น แต่เรื่ององค์ความรู้ที่ เข้ามาใหม่ๆก็มีมากดังนั้นหน้าที่การค้นข้อมูลยาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การที่ได้นิสิต/นักศึกษา เภสัชศาสตร์มาช่วยในขั้นตอนนี้ จึงลดเวลาในการทำงานเภสัชกรไปได้มาก

นศ.กฤติกา ศรีธูณ กล่าวว่า งานที่ทำในพริบตาคลินิกส่วนใหญ่จะเป็นการนับยาและจัดยาให้คนไข้ ตรวจสอบใบสั่งยาและน้ำหนักคนไข้ว่าเหมาะสมกับขนาดยาที่ได้รับหรือไม่ และมีการโทรคอมเฟิร์มน้ำหนักของคนไข้ในกรณี que เห็นว่าน้ำหนักต่ำหรือสูงกว่าปกติ ตนรู้สึกดีใจที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครของพริบตาคลินิก ได้มีโอกาสมาทำงานช่วยเหลือผู้ป่วยหลายพันคนในสถานการณ์โควิด19 ระบาด ทำให้ได้เห็นการทำงานจริงๆ เห็นภาพวิชาชีพของตัวเองชัดเจนมากขึ้น และดีใจที่การมาช่วยตรงนี้เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ป่วย รวมถึงได้ต่อชีวิตใครอีกหลายคน

สรุปได้ว่า นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ สามารถบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ในสภาวะวิกฤตของโรคระบาดเช่นนี้ได้ หากมีการมอบหมายงานให้นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์อย่างเหมาะสม นิสิต/นักศึกษาเหล่านี้ก็จะช่วยแบ่งเบาภาระเภสัชกรไปได้มาก ทำให้ผู้ป่วยเข้าถึงยาได้อย่างรวดเร็ว และใช้ยาได้อย่างปลอดภัยมากขึ้น

